

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Petra Hadačová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Bakalářská práce

ÚČETNÍ VÝKAZY, JEJICH STRUKTURA A VYPOVÍDACÍ SCHOPNOST

Vedoucí práce

Ing. Hana Hlaváčková

Autor bakalářské práce

Petra Hadačová

České Budějovice, 2011

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě; v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích, na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb, zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 19. dubna 2011

Petra Hadačová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto děkuji vedoucí mé práce Ing. Haně Hlaváčkové za odborný dohled a rady, také za cenné návrhy a připomínky při zpracování práce.

Obsah:

1 Úvod.....	8
2 Literární rešerše.....	9
3 Metodika práce.....	11
3.1 Objekt zkoumání.....	11
3.2 Hlavní cíl práce.....	11
3.3 Použité metody.....	11
3.4 Zdroje informací.....	11
3 Účetní výkazy.....	12
4. 1 Vzájemné provázanosti a souvztažnosti mezi účetními výkazy.....	13
5 Rozvaha.....	14
5.1 Aktiva.....	14
5.2 Pasiva.....	15
5.3 Faktory ovlivňující výši a strukturu majetku (aktiv).....	19
5.4 Faktory ovlivňující výši a strukturu zdrojů financování (pasiv).....	19
5.5 Obsahové vymezení položek rozvahy.....	21
5.5.1 Aktiva.....	21
5.5.2 Pasiva.....	22
6 Výkaz zisku a ztráty.....	24
7 Věcná a časová shoda nákladů a výnosů ve výsledovce.....	26
7.1 Náklady příštích období.....	27
7.2 Komplexní náklady příštích období.....	27
7.3 Výdaje příštích období.....	27
7.4 Výnosy příštích období.....	27
7.5 Příjmy příštích období.....	27
7.6 Dohadné účty aktivní.....	28

7.7 Dohadné účty pasivní.....	28
7.8 Rezervy	28
7.8.1 Zákonné rezervy	28
7.8.2 Ostatní rezervy	29
8 Výsledek hospodaření v rozvaze a výsledovce.....	30
8.1 Výsledek hospodaření v rozvaze.....	30
8.2 Výsledek hospodaření ve výsledovce	30
9 Výkaz o peněžních tocích cash flow.....	32
9.1 Způsob tvorby výkazu cash flow	32
9.1.1 Struktura výkazu cash flow.....	33
9.2 Metody sestavení výkazu cash flow.....	33
9.2.1 Přímá metoda	34
9.2.2 Nepřímá metoda	34
10 Finanční analýza	37
10.1 Metody finanční analýzy.....	37
10.2 Ukazatele finanční analýzy	37
10.2.1 Absolutní ukazatele finanční analýzy	37
10.2.2 Rozdílové ukazatele finanční analýzy.....	38
10.2.3 Poměrové ukazatele finanční analýzy.....	38
11 Popis firmy	39
11.1. Základní informace	39
12 Finanční analýza hodnoceného podniku.....	40
12.1 Analýza absolutních ukazatelů.....	40
12.2 Analýza tokových ukazatelů	46
12.3 Analýza poměrových ukazatelů	47
12.3.1 Analýza zadluženosti	47
12.3.2 Analýza likvidity	48
12.3.3 Analýza aktivity	49
12.3.4 Analýza rentability	49

12. 4 Zhodnocení celkové finanční situace podniku	50
12. 4. 1 Bankrotní model	50
13 Další rozvoj podniku - Podnikatelský záměr.....	52
13.1 Vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů společnosti TSE.....	52
13.1.1 Rozpočet projektu	52
13.1.2 SWOT analýza	53
14 Závěr	54
15 Souhrn, Summary	56
16 Seznam použité literatury	57
17 Seznam obrázků a tabulek	58
17. 1 Seznam obrázků	58
17.2 Seznam tabulek	58

1 Úvod

Téma účetní výkazy, jejich struktura a vypovídací schopnost jsem si vybrala, protože, celkově účetnictví je mi blízké a účetní výkazy jsou jedním z nejdůležitějších bodů účetnictví.

Každá společnost potřebuje zdroj informací pro své správné rozhodování o budoucím vývoji a řízení celé firmy. Jedním ze zdrojů těchto informací je účetnictví, tedy přesněji účetní výkazy. Ty mají podle zákona podávat věrný a poctivý obraz společnosti. Účetní výkazy dělíme na rozvahu, výsledovku neboli výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích neboli cash flow, přehled o změnách vlastního kapitálu a přílohu k účetní závěrce.

Hlavním úkolem účetnictví je poskytovat informace všem uživatelům, jak vedení společnosti, státním institucím (obecní úřad, finanční úřad, okresní správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovna,...) a samozřejmě i zákazníkům, kteří si tak mohou udělat obrázek o instituci, které například chtějí zadat zakázku nebo s ní dlouhodoběji spolupracovat. Pro management společnosti je to hlavní zdroj informací pro rozhodování o optimálním umístění prostředků, kterými firma disponuje, rozhodování o rozvoji firmy do budoucna a o veškerých investicích podniku.

Cílem mé práce bylo zhodnotit, na základě účetních výkazů, které jsem již zmínila výše, hospodaření konkrétní společnosti. Pro tuto finanční analýzu mi byly od společnosti poskytnuty informace z let 2007 – 2009.

V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy účetních výkazů (rozvahy, výkazu zisku a ztráty a výkazu o peněžních tocích). Dále také jejich struktura a přiblížení jejich položek. V poslední bloku teoretické části jsou základní informace o finanční analýze, které je věnována celá praktická část. Tedy o metodách a stručný popis ukazatelů, které jsou použity následně. Při tomto zpracování jsem vycházela z odborné literatury, jejíž soupis je v seznamu použité literatury. V praktické části je stručný popis společnosti, na které je prováděno hodnocení hospodaření a pak již zpracování a vyhodnocení konkrétní ukazatelů.

2 Literární rešerše

Při zpracování bakalářské práce jsem vycházela z následující literatury:

Účetní výkazy v praxi (Paseková M.; 2007)

Tato kniha je určena veřejnosti, která se potřebuje správně orientovat v oblasti účetního výkaznictví a pochopit široký vějíř účetních pojmů, postupů, informací a přehledů. Systematicky jsou zde vysvětleny jednotlivé položky účetních výkazů. Z této knihy jsem čerpala převážně při popisu výkazů a výsledku hospodaření v rozvaze a výsledovce.

Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech (Dušek J.; 2008)

Tato publikace zobrazuje ojedinělým a nezvyklým způsobem činnosti spojené s účetní uzávěrkou a závěrkou. Podává široký soubor přehledů týkajících se zpracování účetní závěrky. Jde zde uveden praktický návod na odsouhlasení hlavní knihy i návaznosti na daňovou oblast. Tato kniha mi pomohla například při časovém rozlišení, rezervách i při účetních zásadách.

Studijní průvodce financemi podniku (Marek, P. a kol.; 2006)

Kniha nás seznamuje s problematikou financí podniku a finančním řízení podniku. Výklad by nám měl pomoci při získání praktických návyků z finanční analýzy nebo z finančního plánování i při nabývání zručnosti ve finančně matematických kalkulacích. Z této knihy jsem čerpala převážně při finanční analýze.

Finanční analýza (Knápková, A., Pavelková, D.;2010)

Publikace podává ucelený přehled o obvyklých postupech, metodách a ukazatelích finanční analýzy. Autorky se podrobněji zabývají slabinami finanční analýzy, což zvyšuje prestiž této knihy. Obsahuje i příklady z praxe. Tato kniha byla pro mou bakalářskou práci stěžejní při zpracování finanční analýzy.

Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2009 (Ryneš. P.; 2009)

Publikace předkládá ucelený pohled na podvojně účetnictví včetně souvislostí a vazeb mezi zákonem o účetnictví, vyhláškou, Českými účetními standardy a v návaznosti na zákon o daních z příjmů a obchodní právo. Publikace nabízí popis a řešení všech problémových oblastí, se kterými se podnikatelské subjekty mohou v praxi setkat, slouží současně jako kniha souvztažností a poskytuje návod k sestavení a prezentaci účetní závěrky. Tuto knihu jsem využívala jako studijní materiál ohledně účetní závěrky neboli účetních výkazů.

3 Metodika práce

3.1 Objekt zkoumání

Zkoumaným objektem je společnost TSE, spol. s r. o. se sídlem v Českých Budějovicích. Hlavním předmětem podnikání je elektrotechnická výroba, výroba městského mobiliáře, zdravotní techniky a telekomunikační techniky. Působí jak na českém tak na zahraničním trhu.

3.2 Hlavní cíl práce

Vyhodnotit hospodaření firmy na základě údajů zjištěných z finanční analýzy rozvahy, výkazu zisku a ztráty a výkazu o peněžních tocích.

3.3 Použité metody

Analýza absolutních ukazatelů - horizontální a vertikální analýza

Analýza rozdílových ukazatelů – cash flow

Analýza poměrových ukazatelů – rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti

Altmanův bankrotní model

3.4 Zdroje informací

Odborná literatura

Podniková dokumentace

3 Účetní výkazy

Účetní výkazy jsou dokumenty zobrazující informace o finanční situaci podniku. Cílem výkazů (podle standardů IFRS) je poskytnout informace o finanční pozici, výkonnosti a změnách ve finanční pozici účetní jednotky, které jsou užitečné širokému okruhu uživatelů při tvorbě ekonomických rozhodnutí.

Základními finanční výkazy jsou:

- **Rozvaha:** podává přehled o finanční pozici podniku, tj. o jeho majetku a zdrojích jeho krytí.
- **Výkaz zisku a ztráty:** neboli výsledovka podává přehled o finanční výkonnosti podniku, tj. o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření.
- **Přehled o peněžních tocích:** nazývaný také výkaz cash flow, podává přehled o tocích (změnách) peněžních prostředků z provozní, investiční a finanční činnosti podniku.
- **Přehled o změnách vlastního kapitálu:** podává přehled o změnách ve vlastním kapitálu podniku.
- **Příloha k účetní závěrce:** obsahuje doplňující informace k výše zmíněným výkazům a popis účetních metod, které byly použity při jejich sestavování.

Podniky jsou povinny každoročně, na konci svého účetního období, zveřejnit soubor těchto finančních výkazů tzv. účetní závěrku. Podle české účetní legislativy jsou povinny předložit rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu k účetní závěrce. Sestavení přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu je povinné pouze pro vybrané účetní jednotky.

Mezi požadavky kladené na finanční výkazy patří:

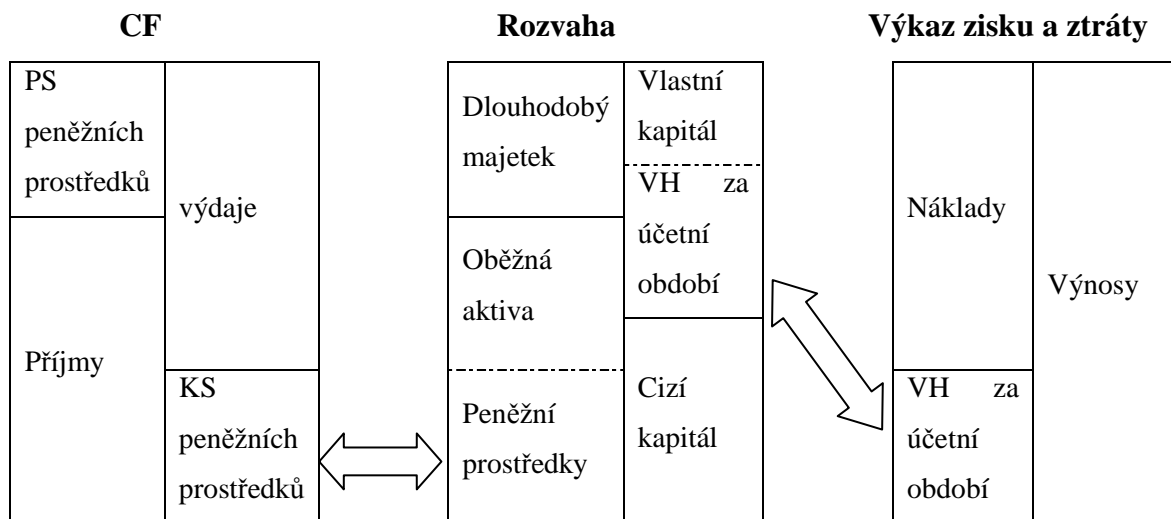
- Srozumitelnost
- Významnost
- Spolehlivost
- Úplnost

- Porovnatelnost

4. 1 Vzájemné provázanosti a souvztažnosti mezi účetními výkazy

Mezi výkazy existuje vzájemná provázanost. Základem je rozvaha, která zobrazuje majetkovou a finanční strukturu. Významným zdrojem financování je výsledek hospodaření, který je do rozvahy přenesen z výkazu zisku a ztráty. Rozdíl mezi stavem finančních prostředků na začátku a konci roku zobrazuje cash flow.

Obrázek č. 1 vzájemná provázanost účetních výkazů

Zdroj: Finanční analýza

5 Rozvaha

Pro účetnictví je charakteristické, že se na majetek dívá ze dvou hledisek:

1. Z hlediska konkrétního druhu majetku, s nímž hospodaří (aktiva)
2. Z hlediska zdrojů, za jakých byl majetek pořízen. (pasiva)

5.1 Aktiva

Aktiva představují vložený majetek (věci, pohledávky a jiná práva a penězi ocenitelné hodnoty) sloužící k podnikání a mající podle očekávání přinést budoucí ekonomický prospěch. Podle zákonné struktury se rozlišují

- Pohledávky za upsaný základní kapitál
- Dlouhodobý majetek
 - Dlouhodobý nehmotný majetek
 - Dlouhodobý hmotný majetek
 - Dlouhodobý finanční majetek
- Oběžná aktiva, skládají se
 - Ze zásob
 - Z dlouhodobých pohledávek
 - Z krátkodobých pohledávek
 - Z krátkodobého finančního majetku tvořeného
 - Peněžními prostředky (pokladna, ceniny, účty v bankách, peníze na cestě)
 - Krátkodobými cennými papíry a podíly
 - Pořizovaným krátkodobým finančním majetkem
- Časové rozlišení

Z hlediska postavení aktiv v provozním cyklu podniku lze rozlišit aktiva stálá a oběžná. Zatímco stálá aktiva si zachovávají svoji původní podobu v průběhu několika provozních cyklů, oběžná aktiva ji naopak mění hned několikrát v průběhu jednoho provozního cyklu.

Z časového hlediska můžeme rozeznat krátkodobá a dlouhodobá aktiva. Jako kritérium pro jejich odlišení obvykle slouží doba využitelnosti příslušného majetku. Do jednoho roku včetně (krátkodobá aktiva) a nad jeden rok (dlouhodobá aktiva) při vzniku účetního případu, přičemž pro pohledávky je rozhodující zůstatková doba splatnosti ke dni sestavení účetní závěrky

5.2 Pasiva

Pasiva se skládají z cizího kapitálu a vlastního kapitál. Cizí pasiva neboli cizí kapitál (dluhy) představují současné závazky podniku v podobě povinnosti něco konat. Vlastní pasiva neboli vlastní kapitál tvoří rozdíl mezi celkovými aktivy a celkovými dluhy. Pasiva neboli finanční zdroje představují přírůstek kapitálu za určité období. Zákonná struktura pasiv:

- Vlastní kapitál tvořený
 - Základním kapitálem
 - Kapitálovými fondy
 - Fondy ze zisku
 - Výsledkem hospodaření minulých let
 - Výsledkem hospodaření běžného účetního období
- Cizí zdroje obsahující
 - Rezervy
 - Dlouhodobé závazky
 - Krátkodobé závazky
 - Bankovní úvěry v členění na:
 - Bankovní úvěry dlouhodobé
 - Krátkodobé bankovní úvěry
 - Krátkodobé finanční výpomoci
- Časové rozlišení.

Z časového hlediska rozeznáváme krátkodobá a dlouhodobá pasiva. Rozhodovací kritérium u cizích pasiv tvoří sjednaná doba splatnosti příslušného závazku do jednoho roku včetně (krátkodobá pasiva) a nad jeden rok (dlouhodobá pasiva) ke dni sestavení rozvahy. Obtížné určení se objevuje u rezerv a u časového

rozlišení pasiv. U rezerv závisí na tom, jak vzdálený je jejich plánovaný okamžik zúčtování. Je-li delší než jeden rok. Poté se jedná o dlouhodobém pasivu a opačně. U časového rozlišení pasiv platí v podstatě obdobné závěry jako u časového rozlišení aktiv. U výnosů příštích období to bude záviset na době jejich zaúčtování do výnosů a u výdajů příštích období na době, do níž mají být uhrazeny. /Marek a kolektiv 2006

Rozvaha poskytuje informace o finanční situaci účetní jednotky, které jsou nezbytné pro řízení. Tato okolnost ovlivňuje členění a uspořádání aktiv a pasiv. Jednotlivé položky se uvádějí jako konečné stavy běžného účetního období a stavy na konci minulého účetního období. Aktiva jsou v ní uspořádána podle stupně likvidity a podle skupin majetkových složek. Pasiva jsou členěna na vlastní a cizí zdroje.

Rozvaha je sumarizací všech transakcí podniku zaznamenaných v jeho účetnictví. Všechny ostatní výkazy jsou jen rozvedením jedné rozvahové položky nebo skupiny rozvahových položek. Rozvaha vypovídá o momentální finanční situaci podniku k danému okamžiku, tedy staticky. /Paseková 2007

Podle časového okamžiku, k němuž se rozvaha sestavuje, rozeznáváme:

1. Zahajovací rozvahu – při založení podniku,
2. Počáteční rozvahu – k počátku období,
3. Konečnou rozvahu – na konci účetního období.

Tabulka č. 1: Schéma struktury rozvahy pro podnikatele

ROZVAHA	
Aktiva	Pasiva
A. Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	
B. Dlouhodobý majetek Dlouhodobý nehmotný majetek Dlouhodobý hmotný majetek Dlouhodobý finanční majetek	A. Vlastní kapitál Základní kapitál Kapitálové fondy Rezervní fond, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku Výsledek hospodaření minulých let Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)
C. Oběžná aktiva Zásoby Dlouhodobé pohledávky (odložená daňová povinnost) Krátkodobé pohledávky (dohadné účty aktivní) Krátkodobý finanční majetek	B. Cizí zdroje Rezervy Dlouhodobé závazky (odložený daňový závazek) Krátkodobé závazky (dohadné účty pasivní) Bankovní úvěry a výpomoci
D. Časové rozlišení	C. Časové rozlišení

Zdroj: Účetní výkazy v praxi

Rozvahu si lze schematicky představit ve formě horizontální tabulky, kde na levé straně vykazujeme aktiva a na pravé straně pasiva.

Tabulka č. 2: Schematické znázornění zjednodušené rozvahy

Rozvaha společnosti k (v tis. Kč)							
Aktiva	Běžné období			Minulé období (netto)	Pasiva	Běž. obd.	Min. obd.
	brutto	korekce	netto				
Dlouhodobý majetek celkem					Vlastní kapitál celkem		
Oběžná aktiva celkem					Cizí zdroje celkem		
Časové rozlišení celkem					Časové rozlišení celkem		
Aktiva celkem					Pasiva celkem		

Zdroj: Účetní výkazy v praxi

Údaje o aktivech jsou v rozvaze uvedeny pro:

Běžné období

- 1. Sloupec: brutto – stav jednotlivých majetkových položek na aktivních účtech v ocenění podle zákona o účetnictví (pořizovací cena, jmenovitá hodnota, vlastní náklady).
- 2. Sloupec: korekce – výše opravek a opravných položek k jednotlivým aktivům (se znaménkem mínus).
- 3. Sloupec: netto – výše aktiv snížená o opravné položky a oprávky, tedy stav majetkových položek po korekci.

Minulé období

- 4. Sloupec: netto – obsahuje stav aktivních položek minulého účetního období snížený o opravné položky a oprávky, tedy netto hodnotu minulého účetního období.

Údaje o pasivech jsou v rozvaze uvedeny pro:

Běžné období

- 1. Sloupec: stav pasiv v běžném účetním období

Minulé období

→ 2. Sloupec: stav pasiv v minulém účetním období.

Pokud nelze předem určit povahu zůstatků u některých účtů aktiv a pasiv nebo v případě sumy zůstatků účtů vykazovaných v rozvaze za skupinu, uvedou se buď v aktivech, jestliže jejich zůstatek je povahy aktivní, nebo v pasivech, když zůstatek je pasivní.

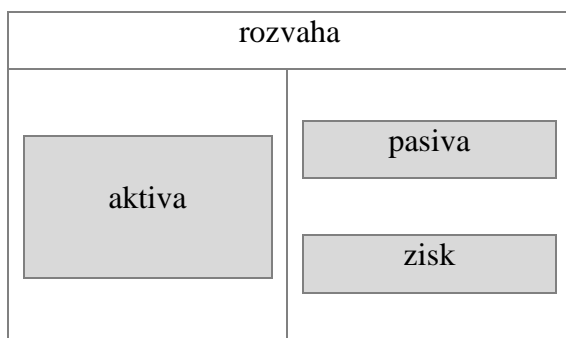
Tato situace se vyskytuje u pohledávek a závazků, např. při zúčtování s finančním úřadem, kdy se vykazují na samostatných syntetických účtech daň z příjmů, ostatní daně a poplatky, daň z přidané hodnoty a dotace ze státního rozpočtu a ostatní dotace a v rozvaze se vykazují v souhrnné výši, při zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, a též v případě existence kontokorentního účtu v účetní jednotce, který může mít zůstatek jak aktivní, tak i pasivní. /Paseková 2007

Obrázek č. 2 Vztahy mezi aktivy a pasivy

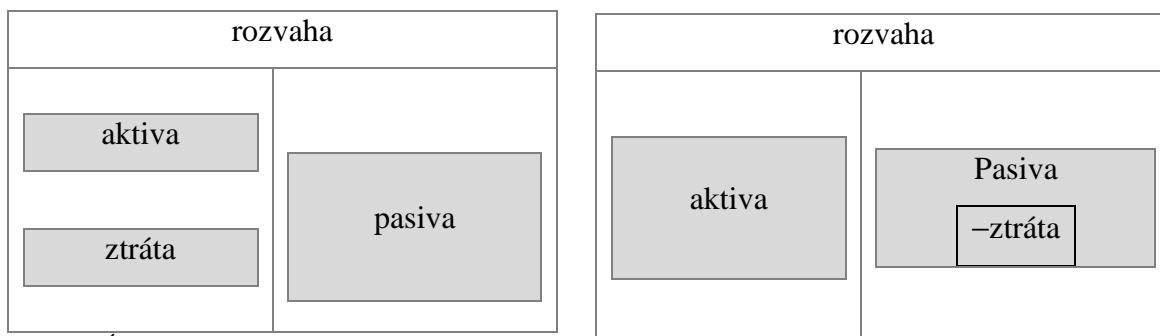
$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA bez zisku} + \text{ZISK}$$

(zisku)

$$\text{(tj. ZISK} = \text{AKTIVA} - \text{PASIVA bez zisku)}$$

$$\text{PASIVA} = \text{AKTIVA} + \text{ZTRÁTA} \quad (\text{tj. } \text{AKTIVA} = \text{PASIVA bez ztráty} - \text{ZTRÁTA})$$

Zdroj: Účetní výkazy v praxi

5.3 Faktory ovlivňující výši a strukturu majetku (aktiv)

Mnozí manažeři jsou přesvědčeni, že čím více majetku mají, tím jsou úspěšnější a bohatší. Je třeba mít na paměti efektivnost využití aktiv. Při rozhodování o výši majetku musíme brát v úvahu zejména výkony, cenu majetku a stupeň využití majetku. Růst výkonů podniku zvyšuje požadavky na velikost majetku společnosti při stejném stupni jeho využití a stejných cenách. Lepší využití majetku snižuje potřebu tohoto majetku. A naopak horší využití majetku zvyšuje potřebu tohoto majetku. Z toho důvodu ne každý růst výkonů musí nutně znamenat zvýšenou potřebu majetku podniku. Změna cen působí přímo na výši celkového majetku podniku. Oceňování jednotlivých majetkových složek podniku je teoreticky a hlavně prakticky složitou záležitostí, která významně ovlivňuje kvalitu účetních informací o finanční situaci a zisku podniku, závěrech finanční analýzy i podnikovém finančním plánování. /Knápková, Pavelková 2010

Podniky s technicky náročnější výrobou mají obvykle vysoký podíl dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku. Záleží i na formě financování majetku. Pokud je hojně využíván leasing, nemusí být v aktivech vysoký podíl dlouhodobého majetku.

5.4 Faktory ovlivňující výši a strukturu zdrojů financování (pasiv)

Výše pasiv je odvozena z výše majetku potřebného pro podnikání (z velikosti podniku). Finanční struktura podniku je ovlivňována mírou využití jednotlivých zdrojů.

Podíl jednotlivých složek zdrojů financování je závislý na řadě faktorů. Při praktickém rozhodování o finanční struktuře je důležité zvažovat tyto faktory:

- **Náklady kapitálu.** Podnik nese náklady cizího i vlastního kapitálu. Nákladem cizího kapitálu je úrok, náklady vlastního kapitálu jsou náklady obětované příležitosti. Podniku by měl usilovat o co nejnižší vážené průměrné náklady na kapitál.
- **Majetková struktura podniku.** Struktura podnikového majetku výrazně působí na složení kapitálů a mělo by platit:
 - Dlouhodobý majetek a trvale přítomná část oběžného majetku by měly být kryty dlouhodobým kapitálem, jedná se o tzv. zlaté pravidlo financování.
 - Podniky s vysokým podílem nehmotného majetku by se neměly příliš zadlužovat, protože při vzniku finančních obtíží jejich cena klesá obvykle rychleji než u podniků s vysokým podílem dlouhodobého hmotného majetku. Ten lze při nuceném prodeji většinou rychleji a s menšími obtížemi zpeněžit.
 - Podniky, které nesou vysoké provozní riziko, související zejména s vysokým podílem fixních nákladů, by měly nést nízké finanční riziko, tzn., měly by dávat přednost vlastním zdrojům financování před vysokou zadlužeností.
- **Velikost a stabilita dosahovaného zisku podniku.** Čím vyšší je dosahovaný zisk a jeho stabilita, tím vyšší podíl cizích zdrojů mohou podniky využívat. Podniky s proměnlivými zisky by měly být u zadlužování opatrné, to samé platí samozřejmě i o podnicích s nejistými budoucími výdělky.
- **Ochota manažerů přijímat riziko.** Zadlužování podniku vede k nejistotě z hlediska budoucí schopnosti podniku splácet dluhy a úroky spojené s dluhem.
- **Udržení kontroly nad činností podniku.** Například vstup dalších vlastníků při navyšování základního kapitálu může být nevýhodný z hlediska udržení kontroly stávajících vlastníků nad chodem podniku.

- **Požadavky věřitelů.** Věřitelé mohou vedle stanovení úroku a způsobu splácení dluhu klást další podmínky.
- **Odvětvové standardy.** Podniky s podobným zaměřením podnikání by měly mít podobnou majetkovou strukturu, a tudíž i podobnou finanční strukturu. Nesou podobné riziko související s podnikáním, mely by tedy nést i podobné finanční riziko související s použitými zdroji financování.
/Knápková, Pavelková 2010

5.5 Obsahové vymezení položek rozvahy

5.5.1 Aktiva

A. Pohledávky za upsaný základní kapitál

Vykazují se zde pohledávky za upsaný základní kapitál za upisovateli v obchodní společnosti a družstvu z povinnosti splatit vklad do základního kapitálu a upsané akcie. Zůstatek tohoto účtu vyjadřuje psané a dosud nesplacené akcie nebo podíly.

B. Dlouhodobý majetek

Majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a s oceněním stanoveným účetní jednotkou při splnění principu významnosti věrného a poctivého zobrazení majetku.

1. Dlouhodobý nehmotný majetek

Tento majetek není fyzické podstaty, představuje určitá práva na ekonomický prospěch.

2. Dlouhodobý hmotný majetek

Je představován samostatnými movitými věcmi, případně soubory movitých věcí, jejichž doba použitelnosti je delší než rok.

3. Dlouhodobý finanční majetek

je charakteristický dlouhodobým držením (více než jeden rok).

Do dlouhodobého finančního majetku patří dlouhodobé investiční cenné papíry, dlouhodobé půjčky, termínované vklady s výpovědní lhůtou delší než 1 rok. Také sem patří nemovitosti, umělecká díla vlastněná za účelem

obchodování s nimi, nebo k uložení volných peněžních prostředků do majetku.

C. Oběžná aktiva

1. Zásoby

Jsou to složky oběžného majetku získané nákupem nebo vlastní činností a určené k jednorázové spotřebě. Představují nejméně likvidní složku v oběžných aktivech, a mnohem více likvidní, než stálá aktiva.

2. Dlouhodobé pohledávky

Obsahuje pohledávky s dobou splatnosti delší než jeden rok. Patří sem také odložená daňová pohledávka.

3. Krátkodobé pohledávky

Patří sem pohledávky, které mají dobu splatnosti kratší než jeden rok.

4. Krátkodobý finanční majetek

Obsahuje peníze, účty v bankách, krátkodobé cenné papíry a podíly a pořízovaný krátkodobý finanční majetek.

D. Časové rozlišení

Tato položka obsahuje tituly časového rozlišení, které mají aktivní zůstatek. Pro zúčtování případů časového rozlišení musí být znám jejich účel, částka a období, kterých se týkají.

5.5.2 Pasiva

A. Vlastní kapitál

Je tvořen vlastními zdroji financování (vklady vlastníků, ziskem,...)

1. Základní kapitál

Tvoří souhrn peněžitých a nepeněžitých prostředků vložených do podniku a zapsaných do obchodního rejstříku. Povinně ho vytvářejí při zakládání kapitálové společnosti, komanditní společnosti a družstva.

2. Kapitálové fondy

Patří sem emisní ážio, ostatní kapitálové fondy, oceňovací rozdíl z přecenění majetku a závazků a oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách.

3. Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
Řídí se podle právní povahy účetní jednotky a tvoří se z disponibilního zisku.
4. Výsledek hospodaření minulých let
Představuje výsledek hospodaření převáděný do příštích let bez určení jeho použití.
5. Výsledek hospodaření běžného období
Obsahuje zisku nebo ztrátu za jedno právě skončené období.

B. Cizí zdroje

1. Rezervy
Účelem tvoření rezerv je krýt budoucí výdaje a případná rizika, která jsou spojena s nepřetržitou existencí účetní jednotky.
2. Dlouhodobé závazky
Obsahuje závazky, které mají dobu splatnosti delší než jeden rok.
3. Krátkodobé závazky
Obsahuje závazky, které v okamžiku, ke kterému je účetní závěrka sestavena, mají dobu splatnosti jeden rok a kratší.
4. Bankovní úvěry a výpomoci
Úvěr vzniká na základě smlouvy, ve které se věřitel zavazuje poskytnout dlužníkovi finanční prostředky a dlužník se zavazuje, že poskytnuté prostředky věřiteli vrátí a zaplatí odměnu za půjčení peněz.

C. Časové rozlišení

Tato položka obsahuje časové rozlišení, které má pasivní zůstatek a kdy je současně znám účel, částka a období, kterých se týká.

6 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty neboli výsledovka představuje účetní výkaz, který podává informace o finanční výkonnosti, tj. o výnosech, nákladech a tvorbě výsledku hospodaření za určité období. Formálně může být uspořádán:

- Ve **vertikální formě**, kdy jednotlivé druhy výnosů a nákladů řadíme pod sebou podle určitého předem stanoveného pořadí např. podle druhů a účelu. Zjišťujeme provozní, finanční a mimořádný výsledek hospodaření a na konci uvádíme celkový výsledek hospodaření jako rozdíl mezi celkovými výnosy a náklady.

Tabulka č. 3: Schéma vertikální formy výkazu zisku a ztráty

Provozní výnosy
Provozní náklady
Provozní zisk/ztráta
Finanční výnosy
Finanční náklady
Finanční zisk/ztráta
Mimořádné výnosy
Mimořádné náklady
Mimořádný zisk/ztráta
Celkový zisk/ztráta

Zdroj: Účetní výkazy v praxi

- V **druhovém** členění jsou náklady a výnosy uspořádány stupňovitě, za účelem zjištění dílčích složek celkového výsledku hospodaření. V **účelovém** členění se náklady a výnosy dělí podle účelu, na který byly vynaloženy.

Tabulka č. 4: Výkaz zisku a ztráty

Druhové členění	Účelové členění
Tržby z prodeje zboží	Tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb
Prodané zboží	Náklady prodeje
Obchodní marže	Hrubý zisk z prodeje
Tržby za prodej služeb	Odbytové náklady
Spotřeba materiálu a energie	Správní režie
Služby	Jiné provozní náklady
Přidaná hodnota	Provozní zisk
Mzdové náklady	
Náklady na sociální zabezpečení	
Odpisy	
Provozní zisk	

Zdroj: Účetní výkazy v praxi

Peněžní částky se pro srovnání u jednotlivých položek výkazu uvádějí za dvě účetní období. Důvodem je umožnit vysledovat vývoj finanční výkonnosti podniku. Celkový zisk nebo ztráta běžného období se projeví jako sumární údaj v rozvaze sestavené k prvnímu dni následujícího období. Po odsouhlasení účetní závěrky valnou hromadou je následně výsledek hospodaření běžného období rozdělen do fondů tvořených ze zisku. /Paseková 2007

Výsledek hospodaření běžného období po zdanění se musí rovnat výsledku hospodaření za běžné období vykázanému v rozvaze. Splatnou a odloženou daň je nutné vykazovat v členění za běžnou činnost a mimořádnou činnost. Součet částek daně z příjmů za běžnou činnost a za mimořádnou činnost se musí rovnat dani z příjmů vypočtené v daňovém přiznání. /Paseková 2007

7 Věcná a časová shoda nákladů a výnosů ve výsledovce

V průběhu účetního období často dochází k časovému nesouladu mezi vznikem nákladů a výdajů, a příjmů a výnosů. Abychom zajistili správný hospodářský výsledek za určité období, musí se do tohoto období zaúčtovat všechny náklady a výnosy, které s ním věcně a časově souvisí.

Časový nesoulad mezi obdobími, kdy došlo k výdajům a obdobími, se kterým tato změna majetku a závazků souvisí, se řeší pomocí časového rozlišení nákladů. Podobně je tomu s příjmy a výnosy. Tímto se zajistí, že v nákladech a výnosech jsou v roční uzávěrce jen náklady a výnosy, které s účetním obdobím časově a věcně souvisí. Povinnost časového rozlišení vzniká, pokud účetní operace souvisí s více než jedním účetním obdobím.

Z hlediska účtové osnovy můžeme časové rozlišení členit na časové rozlišení:

- V užším pojetí, na účtech
 - 381 náklady příštích období
 - 382 komplexní náklady příštích období
 - 383 výdaje příštích období
 - 384 výnosy příštích období
 - 385 příjmy příštích období

Na těchto účtech můžeme účtovat, pokud je znám:

- Účel vynaložené částky
- Přesná částka
- Období, k němuž se částka vztahuje
- V širším pojetí, které zahrnuje:
 - 388 dohadné položky aktivní
 - 389 dohadné položky pasivní
 - 45x rezervy

Používají se, pokud není znám některý z 3 faktorů časového rozlišení v užším pojetí.

7.1 Náklady příštích období

Jedná se o výdaje běžného roku, které zcela nebo z části souvisí s operacemi příštích období. Tyto náklady se zaúčtují na vrub účtu 381 – náklady příštích období, z něhož se převádějí do nákladů v těch obdobích, s nimiž věcně souvisí. Rozpouštění nákladů příštích období na příslušný účet nákladů musí být provedeno v účetním období, s nímž časové rozlišení nákladů věcně souvisí.

7.2 Komplexní náklady příštích období

Tyto náklady na rozdíl od nákladů příštích období nelze vztáhnout k jedinému nákladovému účtu. Musí být proto sledovány ve vztahu k účelu jejich vynaložení. Aby neovlivnily hospodářský výsledek běžného období, neboť se týkají příštího období, dochází k jejich zúčtování ve prospěch účtu 555 – tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období se souvztažným zápisem na vrub účtu 382 – komplexní náklady příštích období.

7.3 Výdaje příštích období

Účtuje se zde o nákladech, které již vznikly, ale dosud se neuskutečnil výdaj.

7.4 Výnosy příštích období

Jsou to částky přijaté v běžném období, které věcně patří do výnosů v dalších obdobích.

7.5 Příjmy příštích období

Účtuje se zde o částkách, které nebyly ke dni uzavírání účetních knih přijaty, ale věcně a časově souvisí s výnosy běžného období a nejsou zúčtovány přímo na účtech pohledávek

7.6 Dohadné účty aktivní

Účtují se zde dohadné položky, které nelze vyúčtovat jako pohledávky, i když se výnos týká běžného účetního období.

7.7 Dohadné účty pasivní

Účtují se zde dohadné položky, které nelze vyúčtovat jako dluh např. nevyfakturované dodávky.

7.8 Rezervy

Považují se za cizí zdroj a vyjadřují dluhy účetní jednotky vůči budoucím účetním obdobím. Při tvorbě rezervy je znám jejich účel, zatímco hodnotová výše a období, jehož se rezerva týká, se pouze odhaduje.

Rezervy se člení na zákonné a ostatní.

7.8.1 Zákonné rezervy

Rezervy vytvářejí účetní jednotky na rizika, ztráty, předpokládané výdaje v případech stanovených zákonem o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, které tvorbu rezervy považují za výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Druhy zákonných rezerv (zákon o rezervách):

- rezerva na opravy dlouhodobého hmotného majetku – je možné ji vytvářet u majetku, který je daňově odpisován 6 a více let, jedná se o majetek ve vlastnictví, resp. s právem hospodaření nebo pronajatý majetek, k jehož opravám je nájemce smluvně zavázán. Rezerva se nesmí vytvářet na:
 - plánované modernizace a rekonstrukce
 - majetek určený k likvidaci,
 - opravy v souvislosti se škodami
 - pravidelně se opakující opravy
- rezerva na pěstební činnost

- obnova lesa a veškeré výchovné činnosti prováděné v porostech do 40 let jejich věku
- ochrana lesa a opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinnou skladbou

Rezervu lze tvořit a čerpat jen na výkony uvedené v příloze zákona o rezervách.

- ostatní rezervy
 - rezerva na sanaci pozemků dotčených těžbou
 - rezerva na vypřádání důlních vod
 - rezerva na odbahnění rybníka
 - rezervy, u kterých zvláštní zákon uvede, že jde o výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů

7.8.2 Ostatní rezervy

Jejich tvorba je upravena vnitřním předpisem účetní jednotky a nejsou zohledněny při výpočtu základu daně z příjmů.

8 Výsledek hospodaření v rozvaze a výsledovce

Rozvaha a výkaz zisku a ztráty (tj. výsledovka) jsou zobrazením dvou základních stránek téhož ekonomického jevu:

- stavů aktiv a pasiv v rozvaze
- výsledků dosažených používáním aktiv a pasiv za určité období ve výsledovce.

8.1 Výsledek hospodaření v rozvaze

Tabulka č. 5 Zobrazení výsledku hospodaření v rozvaze

ROZVAHA	
Aktiva	Pasiva
Dlouhodobý majetek	Vlastní kapitál
	...výsledek hospodaření (+zisk/-ztráta)
Oběžná aktiva	Cizí zdroje
Časové rozlišení	Časové rozlišení
Aktiva celkem	Pasiva celkem

Zdroj: Účetní výkazy v praxi

8.2 Výsledek hospodaření ve výsledovce

Výsledek hospodaření se zjistí jako rozdíl mezi výnosy, uvedené v účtové třídě 6, a náklady, uvedené v účtové třídě 5. Tento výsledek hospodaření členíme na:

- Provozní výsledek hospodaření – rozdíl mezi výnosy účtovanými na účtech skupin 60 až 64, a náklady účtovanými na účtech skupin 50 až 55
- Finanční výsledek hospodaření – rozdíl mezi výnosy účtovanými na účtech skupin 66, účtu 698 a náklady účtovanými na účtech skupin 56, 57 a účtu 598
- Výsledek hospodaření za běžnou činnost – součet provozního a finančního výsledku hospodaření doplněný o splatnou a odloženou daň z příjmů za běžnou činnost.

- Mimořádný výsledek hospodaření – rozdíl mezi výnosy účtovanými na účtech skupin 68 a náklady účtovanými na účtech skupiny 58 se zahrnutím splatné a odložené daně z příjmů za mimořádnou činnost.

Mimořádný výsledek hospodaření vzniká zejména v důsledku nákladů a výnosů z operací zcela mimořádných vzhledem k běžné činnosti účetní jednotky, jakož i z nákladů a výnosů z mimořádných a nahodile se vyskytujících událostí, například:

- Ze změn účetních metod včetně způsobu oceňování majetku a závazků
- Z oprav významných částek nákladů a výnosů minulých účetních období
- Z ostatních mimořádných událostí účetní jednotky (např. ukončení činnosti, restrukturalizace spol. atd.)
- Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům – jedná se o samostatně uváděný převodový účet pouze u veřejných a komanditních obchodních společností.

9 Výkaz o peněžních tocích cash flow

Praktické finanční řízení a rozhodování podniků si ve vyspělých tržních ekonomikách vynutily – vedle informací o majetku a jeho krytí, o výnosech, nákladech a zisku – také informace o peněžních tocích podniku, tj. o jeho peněžních příjmech a výdajích. Rozvaha zachycuje stav majetku a kapitálu k určitému okamžiku. Výkaz zisku a ztráty zaznamenává různé kategorie výnosů, nákladů a zisku v období jejich vzniku, bez ohledu na to, zda vznikají skutečně reálné peněžní příjmy či výdaje. Z tohoto důvodu nastává obsahový i časový nesoulad mezi náklady a výdaji, výnosy a příjmy, ziskem a stavem peněžních prostředků.

Tento problém pomáhá odstraňovat právě sledování cash flow. Je důležitým článkem finančního řízení a finanční analýzy podniku. Bezprostředně souvisí se zajišťováním jeho likvidity.

Podstatou sledování ve výkazu peněžních toků je změna stavu peněžních prostředků. Výkaz cash flow vysvětluje přírůstky a úbytky peněžních prostředků a důvody, proč k nim došlo podle zvolených kritérií.

Pro většinu především malých a středních podniků je hotovost a vysoký stav peněžních prostředků na bankovním účtu často důležitější než ziskovost. Pokud nedosáhne podnik v některém ze sledovaných let zisku, není to pozitivní zpráva, ale nemusí jej to bezprostředně ohrožovat. Pokud však podniku dojdou peníze, které nutně potřebuje na každodenní běžné fungování, může to mít velice významný dopad na jeho vlastní existenci. Tok hotovosti je tak oprávněně považován za velmi významný ukazatel úspěšnosti firem. V době hospodářské a finanční krize se velmi markantně ukázalo, jak významnou roli sehrává v životě podniků schopnost vytvářet dostatečně vysoké peněžní toky.

9.1 Způsob tvorby výkazu cash flow

Předpokladem pro zdárné a smysluplné sestavení výkazu je vyjasnění si následujících otázek

- Jaká vstupní data budou použita?

- Jaká bude obsahová náplň pojmu peněžní prostředky?
- Jaká bude struktura výkazu?
- Jakou formu bude mít výkaz (bilanční nebo sloupcovou)?

Obecně lze říci, že datovou základnou výkazu je účetnictví. Využití údajů z účetnictví závisí na tom, kdo daný výkaz sestavuje.

- Externí uživatel má přístup jen k účetní závěrce podniku, a proto může výkaz sestavit pouze v hrubém členění na jednotlivé činnosti. Výkaz je v tomto případě sestavován prostřednictvím změn stavů položek rozvahy a pomocí nákladových a výnosových položek z výsledovky.
- Pracovníci zodpovědní za vedení účetnictví a přípravu podkladů pro finanční řízení podniku, kteří využívají veškerých dostupných informací s ohledem na to, aby takto sestavený výkaz cash flow mohl sloužit k efektivnímu hodnocení a následnému plánování finančních politik daného podniku. /Knápková, Pavelková 2010

9.1.1 Struktura výkazu cash flow

Výkaz cash flow může být strukturován jakýmkoliv způsobem a to tak, aby měl co nejlepší vypovídací schopnost pro uživatele. Postupem doby se vyvinula určitá struktura, která je obecně přijímána.

1. **Oblast běžné (provozní) činnosti** – z finančního hlediska je nejdůležitější. Zahrnují se do ní základní výtěžné činnosti podniku.
2. **Investiční oblast** – pořízení a prodej dlouhodobého majetku a dále činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které nelze chápat jako součást provozní činnosti.
3. **Oblast externího financování** – peněžní toky, které vedou ke změně velikosti vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků.

9.2 Metody sestavení výkazu cash flow

Existují dvě základní metody sestavení – metoda přímá a nepřímá.

9.2.1 Přímá metoda

V tomto případě je přehled peněžních toků sestaven na základě skutečných plateb (čistých peněžních toků uvedených v samostatné bilanci peněžních toků). Jednotlivé příjmy a výdaje se seskupují do předem vymezených položek. V případě podvojného účetnictví nejsou platby sledovány tak podrobně, proto je nutné je z účetních výkazů dohledat, specifikovat a třídit. Hlavní výhodou je fakt, že nejsou patrné zdroje a užití peněžních prostředků. Z části lze tento problém odstranit tím, že se na účetních dokladech zachycuje i účel užití peněžních prostředků.

Schematicky lze přímou metodu vyjádřit tímto způsobem:

$$\begin{aligned} & \text{Počáteční stav peněžních prostředků} \\ & + \text{příjmy za určité období} \\ & - \text{výdaje za určité období} \underline{\hspace{2cm}} \\ & = \text{konečný stav peněžních prostředků} \text{ /Knápková, Pavelková 2010} \end{aligned}$$

9.2.2 Nepřímá metoda

Tato metoda vychází z výsledku hospodaření zjištěného v podvojném účetnictví (tzn. z rozdílu mezi výnosy a náklady), který transformuje na tok peněz (tzn. na rozdíl mezi příjmy a výdaji).

Transformace vychází ze skutečnosti, že:

1. Každý náklad nemusí být současně i úbytkem peněz, tedy výdajem (odpisy dlouhodobého hmotného majetku)
2. Každý výdaj nemusí být současně i nákladem (nákup dlouhodobého hmotného majetku)
3. Každý výnos nemusí být současně i příjmem (aktivace stroje)
4. Každý příjem nemusí být současně i výnosem (přijaté zálohy)

O tyto výše uvedené položky je třeba výsledek hospodaření opravit, aby byl získán přehled o toku peněz za sledované období. Vychází z toho, že výsledek hospodaření byl vypočten ze vztahu výnosy – náklady. Dále předpokládá, že tok peněz bude vypočten tak, že znaménkem + bude označen přírůstek peněz a naopak.

Výše uvedené situace se tedy budou chovat následujícím způsobem:

Ad 1. Náklad, který není výdajem, byl do výsledku hospodaření zahrnut. Protože však není výdajem, musí být k výsledku hospodaření přičten.

Ad 2. Výdaj, který není nákladem, se do výsledku hospodaření vůbec nepromítl. Protože však peníze byly vydány, musí být od výsledku hospodaření odečten.

Ad 3. Výnos, který není příjmem, byl do výsledku hospodaření zahrnut, není však příjmem, musí být tedy od VH odečten.

Ad 4. Příjem, který není výnosem, se do výsledku hospodaření vůbec nepromítl, proto musí být k výsledku hospodaření v toku peněz přičten.

Při posuzování změn jednotlivých položek se vychází z těchto zásad:

- U změny stavu aktivních položek platí: je-li konečný stav vyšší než počáteční, takto změna se vykazuje záporně
- U změny stavu pasivních položek platí: je-li konečný stav vyšší než počáteční, takto změna se vykazuje kladně
- Pokud se vylučují výnosy, toto se zachycuje do přehledu o peněžních tocích záporně
- Pokud se vylučují náklady, zachycují se do přehledu o peněžních tocích kladně.

Schematicky je možné znázornit tento postup takto:

POČÁTEČNÍ STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

Výsledek hospodaření běžného období

+ odpisy

+ tvorba dlouhodobých rezerv

– snížení dlouhodobých rezerv

+ zvýšení závazků, krátk. bank. úvěrů, časového rozlišení pasiv

– snížení závazků, krátk. bank. úvěrů, časového rozlišení pasiv

– zvýšení pohledávek, časového rozlišení aktiv

+ snížení pohledávek, časového rozlišení aktiv

– zvýšení zásob

+ snížení zásob

=CASH FLOW Z PROVOZNÍ ČINNOSTI

– výdaje z pořízení dlouhodobé majetku

+ příjmy z prodeje dlouhodobého majetku

= CASH FLOW Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI

+, – dlouhodobé, krátkodobé závazky

+, – dopady změn vlastního kapitálu

= CAHS FLOW Z MIMOŘÁDNÉ ČINNOSTI

KONEČNÝ STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ /Knápková, Pavelková 2010

10 Finanční analýza

Úlohou finanční analýzy je provést s pomocí speciálních metodických prostředků diagnózu finančního hospodaření podniku, podchytit všechny jeho složky, popřípadě při podrobnější analýze zhodnotit blíže některou ze složek finančního hospodaření.

10.1 Metody finanční analýzy

Mezi základní metody při finanční analýzy, které se využívají, patří:

- Analýza stavových (absolutních ukazatelů)
- Analýza rozdílových ukazatelů
- Analýza poměrových ukazatelů

10.2 Ukazatele finanční analýzy

Účetní výkazy obsahují údaje, které lze přímo použít. Jde tedy o absolutní ukazatele. Rozvaha obsahuje údaje o stavu k určitému okamžiku (stavové ukazatele), výkaz zisku a ztráty, kde jsou výnosy a náklady, předkládá údaje za daný časový interval (tokové ukazatele). Z rozdílu stavových ukazatelů lze získat rozdílové ukazatele. Jestliže vykázaný údaj je dáván do poměru s jiným údajem, pracujeme s poměrovými ukazateli.

10.2.1 Absolutní ukazatele finanční analýzy

Využívají se zejména při analýze vývojových trendů (horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent (vertikální analýza).

Horizontální analýza se zabývá porovnáním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti.

Vertikální analýza spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu k jediné zvolené základně položené jako 100%. U rozvahy to bývá výše aktiv a u výsledovky velikost celkových výnosů a nákladů. /Knápková, Pavelková 2010

10.2.2 Rozdílové ukazatele finanční analýzy

Tyto ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace podniku s orientací na jeho likviditu. K nejvýznamnějším rozdílovým ukazatelům patří čistý pracovní kapitál neboli provozní kapitál, který je definován jako rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými cizími zdroji a má významný vliv na platební schopnosti podniku.

/Knápková, Pavelková 2010

10.2.3 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Základním zdrojem finanční analýzy jsou ukazatele poměrové. Umožňují získat rychlou představu o finanční situaci podniku.

- **Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury** – indikátor výše rizika, které podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů.
- **Analýza likvidity** – likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky. Tento ukazatel poměruje to čím je možno platit s tím, co je nutno zaplatit.
- **Analýza rentability** – rentabilita = výnosnost vloženého kapitálu. Je měřítkem schopnosti dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu neboli schopnost podniku vytvářet nové zdroje.
- **Řízení aktiv** – zjišťuje, zda je přiměřená velikost jednotlivých druhů aktiv v poměru k současným nebo budoucím hospodářským aktivitám (obrat jednotlivých položek aktiv popř. pasiv nebo doba obratu jednotlivých aktiv nebo pasiv).
- **Ukazatele kapitálového trhu** – používají se v případě, že je podnik obchodován na kapitálovém trhu.

11 Popis firmy

11.1. Základní informace

TSE spol. s r.o.
Mánesova 390/74
371 52 České Budějovice
IČ: 15771946
DIČ: CZ15771946
www.tse.cz

TSE spol. s r.o. je výrobní společností, která působí na tuzemském i zahraničním trhu v oboru elektroniky a elektrotechniky.

Svým zákazníkům nabízí výrobky, včetně dodávky projektu, montáže, instalace, zaškolení a záručního i pozáručního servisu. V této činnosti se promítá více než 40 let zkušenosti a tradice ve výrobě elektrotechniky.

12 Finanční analýza hodnoceného podniku

12.1 Analýza absolutních ukazatelů

Tabulka č. 6 Horizontální a vertikální analýza aktiv za roky 2007 - 2009 (tis. Kč.)

AKTIVA	č.	vertikální analýza v %			horizontální analýza			
		netto stav na konci roku			změna 08/07		změna 09/08	
		2007	2008	2009	tis. Kč	%	tis. Kč	%
AKTIVA CELKEM	1	153 447	139 305	109 072	-14 142	-9	-30 233	-21,70
		100,00	100,00	100,00				
Dlouhodobý majetek	2	29 381	27 143	22 978	-2 238	-8	-4 165	-15,34
		19,15	19,48	21,07				
DNM	3	1 500	665	462	-835	-56	-203	-30,53
		0,98	0,48	0,42				
Software	4	1 148	471	111	-677	-59	-360	-76,43
		0,75	0,34	0,10				
Nedokončený dlouhodobý NM	5	158	0	351	-158	-100	351	
		0,10	0,00	0,32				
Poskytnuté zálohy na DNM	6	194	194	0	0	0	-194	-100,00
		0,13	0,14	0,00				
DHM	7	27 881	26 478	22 516	-1 403	-5	-3 962	-14,96
		18,17	19,01	20,64				
Pozemky	8	2 990	2 990	2 990	0	0	0	0,00
		1,95	2,15	2,74				
Stavby	9	5 209	7 410	7 439	2 201	42	29	0,39
		3,39	5,32	6,82				
Sam. mov. věci, soubory mov.v.	10	19 682	16 078	12 087	-3 604	-18	-3 991	-24,82
		12,83	11,54	11,08				
Oběžná aktiva	11	120 819	110 185	84 778	-10 634	-9	-25 407	-23,06
		78,74	79,10	77,73				
Zásoby	12	55 870	56 635	45 770	765	1	-10 865	-19,18
		36,41	40,66	41,96				
Materiál	13	42 281	42 765	30 180	484	1	-12 585	-29,43
		27,55	30,70	27,67				
Nedokončená výroba a pol.	14	8 962	6 524	4 710	-2 438	-27	-1 814	-27,81
		5,84	4,68	4,32				
Výrobky	15	4 146	6 952	8 132	2 806	68	1 180	16,97
		2,70	4,99	7,46				
Zboží	16	399	380	2 497	-19	-5	2 117	557,11
		0,26	0,27	2,29				
Poskytnuté zálohy na zásoby	17	82	14	251	-68	-83	237	1692,86
		0,05	0,01	0,23				
Krátkodobé pohledávky	18	52 697	33 076	27 388	-19 621	-37	-5 688	-17,20
		34,34	23,74	25,11				
Pohledávky z obchodních vztahů	19	47 977	29 979	24 467	-17 998	-38	-5 512	-18,39
		31,27	21,52	22,43				

Stát - daňové pohledávky	20	2 028	759	571	-1 269	-63	-188	-24,77
		1,32	0,54	0,52				
Krátkodobé poskytnuté zálohy	21	2	81	25	79	3 950	-56	-69,14
		0,00	0,06	0,02				
Dohadné účty aktivní	22	394	0	0	-394	-100	0	
		0,26	0,00	0,00				
Jiné pohledávky	23	2 296	2 257	2 325	-39	-2	68	3,01
		1,50	1,62	2,13				
Krátkodobý fin. Majetek	24	12 252	20 474	11 620	8 222	67	-8 854	-43,25
		7,98	14,70	10,65				
Peníze	25	230	55	122	-175	-76	67	121,82
		0,15	0,04	0,11				
Účty v bankách	26	12 022	20 419	11 498	8 397	70	-8 921	-43,69
		7,83	14,66	10,54				
Časové rozlišení	27	3 247	1 977	1 316	-1 270	-39	-661	-33,43
		2,12	1,42	1,21				
Náklady příštích období	28	2 421	1 623	1 316	-798	-33	-307	-18,92
		1,58	1,17	1,21				
Komplexní náklady příštích období	29	826	354	0	-472	-57	-354	-100,00
		0,54	0,25	0,00				

Zdroj: vlastní tvorba

Celková netto aktiva společnosti k 31. 12. 2009 činila 109 072 tisíc Kč, což je snížení o 21,7% oproti roku předcházejícímu, kde byla 139 305 tisíc Kč, což byl pokles o 9% oproti roku, kdy byla hodnota netto aktiv nejvyšší z těchto tří testovaných let. Činila 153 447 tisíc Kč. Tento neustálý pokles hodnoty netto aktiv je způsoben především snižováním oběžných aktiv. Zejména k 31. 12. 2008 poklesem hodnoty krátkodobých pohledávek o 19 621 tisíc Kč a k 31. 12. 2009 snížením zásob o 10 865 tisíc Kč. V krátkodobých pohledávkách spadly pohledávky z obchodních vztahů o 17 998 tisíc Kč, což je pád o 38%. V zásobách klesl hlavně materiál o 12 585 tisíc Kč, což je spád oproti předcházejícímu roku o 29,43%.

K 31. 12. 2008 oběžný majetek tvoří 79,10% celkových netto aktiv a je složen ze 40,66% zásobami, z 30,70% materiálem a zbytek si dělí nedokončená výroba a polotovary, výrobky, zboží a poskytnuté zálohy na zásoby. Navzdory velkému poklesu zásob k 31. 12. 2009, se jejich procentní podíl na celkových netto aktivech téměř nezměnil (41,96%). Podíl krátkodobých pohledávek na celkových netto aktivech mírně klesl z 34,34% na 23,74%, oproti tomu se mírně zvýšil podíl krátkodobého finančního majetku z 7,98% na 14,70%. To bylo způsobeno zvýšením peněz na účtech v bankách.

Další složkou aktiv je dlouhodobý majetek. K 31. 12. 2007 tvoří 19,15% aktiv, k dalšímu roku 19,48% a k roku 2009 21,07%. Procentní podíl stagnuje i přesto, že absolutní rozdíl k 31. 12. 2008 je -2 238 tisíc Kč a v dalším roce je snížení ještě větší o 4 165 tisíc Kč, což je o 15, 34%. Největší podíl na dlouhodobém majetku má dlouhodobý hmotný majetek. K 31. 12. 2007 18,17%, k 31. 12. 2008 19,01% a k 31. 12. 2009 20,64%. Na dlouhodobém hmotném majetku mají největší účast samostatné movité věci. Sice k 31. 12. 2008 poklesly o 3 604 tisíc Kč a k 31. 12. 2009 o 3 991 tisíc Kč, ale jejich procentní podíl ve vztahu k aktivům se výrazně nezměnil. Dlouhodobý nehmotný majetek tvoří zbývající část dlouhodobého majetku.

Tabulka č. 7 Horizontální a vertikální analýza pasiv za roky 2007 – 2009 (tis. Kč)

PASIVA	č.	vertikální analýza v %			horizontální analýza			
		netto stav na konci roku			změna 08/07		změna 09/08	
		2007	2008	2009	tis. Kč	%	tis. Kč	%
PASIVA CELKEM	30	153 447	139 305	109 072	-14 142	-9,22	-30 233	-21,70
		100,00	100,00	100,00				
Vlastní kapitál	31	48 833	44 919	47 951	-3 914	-8,02	3 032	6,75
		31,82	32,25	43,96				
Základní kapitál	32	10 000	10 000	10 000	0	0,00	0	0,00
		6,52	7,18	9,17				
Základní kapitál	33	10 000	10 000	10 000	0	0,00	0	0,00
		6,52	7,18	9,17				
Rez. fondy, neděl. fond, fondy ze z.	34	4 592	4 512	4 550	-80	-1,74	38	0,84
		2,99	3,24	4,17				
Zákonný rez. fond /Neděl. fond	35	4 000	4 000	4 000	0	0,00	0	0,00
		2,61	2,87	3,67				
Statutární a ostatní fondy	36	592	512	550	-80	-13,51	38	7,42
		0,39	0,37	0,50				
VH minulých let	37	32 648	33 941	30 207	1 293	3,96	-3 734	-11,00
		21,28	24,36	27,69				
Nerozdělený zisk minulých let	38	32 648	33 941	30 207	1 293	3,96	-3 734	-11,00
		21,28	24,36	27,69				
VH běžného úč. období (+/-)	39	1 593	-3 534	3 194	-5 127	-321,85	6 728	-190,38
		1,04	- 2,54	2,93				
Cizí zdroje	40	103 744	92 207	59 604	-11 537	-11,12	-32 603	-35,36
		67,61	66,19	54,65				
Dlouhodobé závazky	41	1 055	853	547	-202	-19,15	-306	-35,87
		0,69	0,61	0,50				
Odložený daňový závazek	42	1 055	853	547	-202	-19,15	-306	-35,87
		0,69	0,61	0,50				
Krátkodobé závazky	43	67 773	57 034	31 510	-10 739	-15,85	-25 524	-44,75
		44,17	40,94	28,89				
Závazky z obchodních vztahů	44	52 588	37 971	20 887	-14 617	-27,80	-17 084	-44,99
		34,27	27,26	19,15				
Závazky ke společníkům	45	4 500	4 500	1 500	0	0,00	-3 000	-66,67
		2,93	3,23	1,38				
Závazky k zaměstnancům	46	3 081	3 563	2 403	482	15,64	-1 160	-32,56
		2,01	2,56	2,20				
Závazky ze SZ a ZP	47	1 463	1 212	1 299	-251	-17,16	87	7,18
		0,95	0,87	1,19				

Stát - daňové závazky a dotace	48	2 132	865	278	-1 267	-59,43	-587	-67,86
		1,39	0,62	0,25				
Krátkodobé přijaté zálohy	49	0	5 348	0	5 348		-5 348	-100,00
		0,00	3,84	0,00				
Vydané dluhopisy	50	4 009	1 307	5 143	-2 702	-67,40	3 836	293,50
		2,61	0,94	4,72				
Dohadné účty pasivní	51	0	2 268	0	2 268		-2 268	-100,00
		0,00	1,63	0,00				
Bankovní úvěry a výpomoci	52	34 046	32 141	26 030	-1 905	-5,60	-6 111	-19,01
		22,19	23,07	23,86				
Bankovní úvěry dlouhodobé	53	5 160	2 640	800	-2 520	-48,84	-1 840	-69,70
		3,36	1,90	0,73				
Krátkodobé bankovní úvěry	54	28 886	29 501	25 230	615	2,13	-4 271	-14,48
		18,82	21,18	23,13				
Časové rozlišení	55	870	2 179	1 517	1 309	150,46	-662	-30,38
		0,57	1,56	1,39				
výnosy příštích období	56	0	755	1 411	755		656	86,89
		0,00	0,54	1,29				
výdaje příštích období	57	870	1424	106	554	63,68	-1 318	-92,56

Zdroj: vlastní tvorba

Celková pasiva společnosti mají logicky totožný vývoj jako celková netto aktiva, jelikož platí bilanční rovnost. Hodnota pasiv, stejně jako netto aktiv neustále mírně klesá. K 31. 12. 2009 je jejich výše 109 072 tisíc Kč, což je pokles oproti předchozímu roku o 30 233 tisíc Kč. V těchto letech je to způsobeno především poklesem cizích zdrojů o 35,36%. K 31. 12. 2009 se podíl cizích zdrojů na pasivech na úkor vlastních zdrojů snížil na 54,65%.

V porovnání těchto dvou let výrazně poklesla hodnota krátkodobých závazků o 44, 75%. A snížil se i podíl této položky na cizích zdrojích na 19,15%, ale je stále nejvyšší. Ostatní složky krátkodobých závazků mají malý procentní podíl.

Vlastní kapitál se na celkových pasivech podílí k 31. 12. 2007 z 31,82%, k 31. 12. 2008 z 32,25% a k 31. 12. 2009 z 43,96%. K 31. 12. 2008 klesla jeho hodnota o 3 914 tisíc Kč, ale v dalším roce se naopak zvýšila o 3 032 tisíc Kč. Velký pokles byl z důvodu velkého pádu výsledku hospodaření běžného účetního období. Snížil se o 5 127 tisíc Kč. Naopak v dalším roce firma opět vykazovala zisk o 6 728 tisíc Kč.

Tabulka č. 8 Horizontální a vertikální analýza nákladů a výnosů (tis. Kč)

POPIS	č.	vertikální analýza v %			horizontální analýza			
		stav na konci roku			změna 08/07		změna 09/08	
		2007	2008	2009	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Tržby za prodej zboží	1	1 815	7 425	1 339	5 610	309,09	-6 086	- 81,97
		0,56	2,21	0,41				
N vynaložené na prodané zboží	2	1 514	5 164	1 184	3 650	241,08	-3 980	- 77,07
		0,47	1,54	0,58				
Obchodní marže	3	301	2 261	155	1 960	651,16	-2 106	- 93,14
		0,09	0,67	0,08				
Výkony	4	322 869	336 134	204 855	13 265	4,11	-131 279	- 39,06

		100,00	100,00	100,00				
Tržby za prodej vl. výr.a služeb	5	315 304	335 476	202 655	20 172	6,40	-132 821	- 39,59
		97,66	99,80	98,93				
Změna stavu zásob vl. čin.	6	7 081	368	-633	-6 713	- 94,80	-1 001	-272,01
		2,19	0,11	-0,31				
Aktivace	7	484	290	2 833	-194	- 40,08	2 543	876,90
		0,15	0,09	1,38				
Výkonová spotřeba	8	260 744	266 133	148 953	5 389	2,07	-117 180	- 44,03
		80,76	79,17	72,71				
Spotřeba materiálu a energie	9	227 276	237 079	131 068	9 803	4,31	-106 011	- 44,72
		70,39	70,53	63,98				
Služby	10	33 468	29 054	17 885	-4 414	- 13,19	-11 169	- 38,44
		10,37	8,64	8,73				
Přidaná hodnota	11	62 426	72 262	56 057	9 836	15,76	-16 205	- 22,43
		19,33	21,50	27,36				
Osobní náklady	12	59 132	68 731	46 357	9 599	16,23	-22 374	- 32,55
		18,31	20,45	22,63				
Mzdové náklady	13	43 028	50 935	34 906	7 907	18,38	-16 029	- 31,47
		13,33	15,15	17,04				
Náklady na SZ a ZP	14	14 949	16 718	10 783	1 769	11,83	-5 935	- 35,50
		4,63	4,97	5,26				
Sociální náklady	15	1 155	1 078	668	-77	- 6,67	-410	- 38,03
		0,36	0,32	0,33				
Daně a poplatky	16	794	75	74	-719	- 90,55	-1	- 1,33
		0,25	0,02	0,04				
Odpisy DHMo a DNM	17	6 950	6 446	5 247	-504	- 7,25	-1 199	- 18,60
		2,15	1,92	2,56				
Tržby z prodeje DM a mat.	18	2 745	1 396	6 205	-1 349	- 49,14	4 809	344,48
		0,85	0,42	3,03				
Tržby z prodeje DM a mat.	19	544	330	12	-214	- 39,34	-318	- 96,36
		0,17	0,10	0,01				
Tržby z prodeje materiálu	20	2 201	1 066	6 193	-1 135	- 51,57	5 127	480,96
		0,68	0,32	3,02				
ZC prodaného DM	21	2 636	1 413	6 616	-1 223	- 46,40	5 203	368,22
		0,82	0,42	3,23				
ZC prodaného DM	22	204	123	0	-81	- 39,71	-123	-100,00
		0,06	0,04	0,00				
Prodaný materiál	23	2 432	1 290	6 616	-1 142	- 46,96	5 326	412,87
		0,75	0,38	3,23				
Změna stavu rezerv a opr. pol. v prov. obl. a komplex. N př. Obd.	24	-379	489	314	868	-229,02	-175	- 35,79
		-0,12	0,15	0,15				
Ostatní provozní výnosy	26	8 412	8 545	1 231	133	1,58	-7 314	- 85,59
		2,61	2,54	0,60				
Ostatní provozní náklady	27	1 127	5 649	1 260	4 522	401,24	-4 389	- 77,70
		0,35	1,68	0,62				
Provozní VH	28	3 323	-600	3 625	-3 923	-118,06	4 225	-704,17
		1,03	-0,18	1,77				
Výnosové úroky	29	51	106	20	55	107,84	-86	- 81,13
		0,02	0,03	0,01				
Nákladové úroky	30	1 319	1 621	1 106	302	22,90	-515	- 31,77
		0,41	0,48	0,54				
Ostatní finanční výnosy	31	5 191	10 605	2 641	5 414	104,30	-7 964	- 75,10
		1,61	3,15	1,29				
Ostatní finanční náklady	32	5 790	9 928	4 564	4 138	71,47	-5 364	- 54,03
		1,79	2,95	2,23				
Finanční VH	33	-1 867	-3 106	-736	-1 239	66,36	2 370	- 76,30

		-0,58	-0,92	-0,36				
Daň z příjmu za běžnou činnost	34	-137	-172	-305	-35	25,55	-133	77,33
		-0,04	-0,05	-0,15				
splatná	35	37	30		-7	- 18,92	-30	-100,00
		0,01	0,01	0,00				
odložená	36	-174	-202	-305	-28	16,09	-103	50,99
		-0,05	-0,06	-0,15				
VH za běžnou činnost	37	1 593	-3 534	3 194	-5 127	-321,85	6 728	-190,38
		0,49	-1,05	1,56				
VH za účetní období (+/-).	38	1 593	-3 534	3 194	-5 127	-321,85	6 728	-190,38
		0,49	-1,05	1,56				
VH před zdaněním (+/-)	39	1 456	-3 706	2 889	-5 162	-354,53	6 595	-177,95
		0,45	-1,10	1,41				

Zdroj: vlastní tvorba

Pro analýzu výsledovky je vhodnější vertikální analýza oproti horizontální, změna výše nákladů závisí spíše na dosažených výnosech, než na jejich výši v předchozích letech.

Výkony byly stanoveny jako 100% a ostatní položky porovnávány vzhledem k výkonům. V roce 2009 činily výkony společnosti 204 855 tisíc Kč, což je pokles vzhledem k předchozímu roku o 131 279 tisíc Kč. Byly tvořeny tržbami za vlastní výrobky a služby, které v roce 2009 poklesly o 39,59% a v roce 2008 mírně vzrostly o 6,4% oproti roku 2007.

Výkonová spotřeba, která je tvořena spotřebou materiálu, energie a službami. V roce 2008 má téměř stagnující vývoj, naopak v roce 2009 klesající tendenci o 117 180 tisíc Kč, což je o 44,03%.

Další nákladovou položkou jsou osobní náklady. Ty mají v roce 2008 vzestupnou tendenci o 16,23% a v roce 2009 naopak klesající o 32,55%. Jsou tvořeny z největší části mzdovými náklady, které mají stejný trend, nejprve vzestupný a poté klesající.

Další poměrně málo zastoupené složky jsou tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu, zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku, prodaný materiál a ostatní provozní výnosy a náklady.

Provozní výsledek hospodaření se v roce 2008 snížil o 118,06%. Bylo to způsobeno především nárůstem ostatních nákladů o 401,24% a změny stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti o 229,02%. Naopak v roce 2009 se tento výsledek

hospodaření zvedl o 4 225 tisíc Kč. To zapříčinil nárůst tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu o 4 809 tisíc Kč a výrazným poklesem osobních nákladů o 22 374 tisíc Kč.

Výsledek hospodaření za běžnou činnost v roce 2008 činil – 3 534 tisíc Kč v důsledku poklesu finančního i provozního výsledku hospodaření. Ale v roce 2009 už se firma opět dostala do zisku, zvýšením finančního výsledku hospodaření o 2 370 tisíc Kč a provozního výsledku hospodaření o 4 225 tisíc Kč.

12.2 Analýza tokových ukazatelů

Tabulka č. 9 Cash flow za roky 2007 – 2009 (tis. Kč)

popis		2007	2008	2009
P.	Stav pen. Prost. a pen. ekvivalentů na začátku účetního období	3 426	12 252	20 474
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)				
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	1 456	-3 706	2 889
A.	Úpravy o nepeněžní operace	4 875	7 770	6 285
A.	Odpisy stálých aktiv a umořování opravné položky k nabytému maj.	4 797	6 446	5 253
A.	Změna stavu opravných položek, rezerv	-850	17	-41
A.	Zisk / ztráta z prodeje stálých aktiv	-340	-207	-12
A.	Výnosy z dividend a podílů na zisku			
A.	Vyúčtované nákl. úroky s výjimkou kapit. a vyúčtované výn. úroky	1 268	1 514	1 085
A.	* ČPT z prov.čin. před zd., změnami prac. kapitálu a mim.pol.	6 331	4 064	9 174
A.	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	7 372	13 554	-11 986
A.	Změna stavu pohl. z provozní činnosti, přechodných účtů aktiv	-10 760	21 646	6 404
A.	Změna stavu kr. závazků z pr. činnosti, přechodných účtů pasív	33 973	-8 816	-27 457
A.	Změna stavu zásob	-15 841	724	9 067
A.	** Čistý peněžní tok z pr. činnosti před zd. a mim. položkami	13 703	17 618	-2 812
A.	Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných	-1 319	-1 620	-1 105
A.	Přijaté úroky	51	106	20
A.	Zaplacená daň z příjmů za běž. čin. a doměrky daně za min.obd.	-2 066	-789	-20
A.	** * Čistý peněžní tok z provozní činnosti	10 369	15 315	-3 917
Peněžní toky z investiční činnosti				
B.	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-1 672	-4 522	-2 947
B.	Nabytí dlouhodobého hmotného majetku	-1 125	-4 300	-2 790
B.	Nabytí dlouhodobého nehmotného majetku	-547	-222	-157
B.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	544	330	12
B.	Půjčky a úvěry spřízněným osobám	2 460	0	-3 000
B.	** * Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	1 332	-4 192	-5 935
Peněžní toky z finančních činností				
C.	Dopady změn dlouhodobých, resp. krátkodobých závazků	-2 520	-2 520	-1 840
C.	Dopady změn VK na peněžní prostředky a ekvivalenty	-355	-381	2 838
C.	Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů			3 000
C.	Přímé platby na vrub fondů	-355	-381	-162
C.	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené daně		0	0
C.	*** Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	-2 875	-2 901	998
F.	Čisté zvýšení resp. snížení peněžních prostředků	8 826	8 222	-8 854
R.	Stav pen. prostředků a pen. Ekviv. na konci účetního období	12 252	20 474	11 620

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 10 analýza tokových ukazatelů za roky 2007 – 2009

Ukazatel	2007	2008	2009	08/07	09/08
cash flow rentabilita vl. Kapitálu	25,09 %	45,58 %	24,23 %	1,82	0,53
cash flow netto/vl. Kapitál krát 100					
Krytí dluhů peněžními toky	0,11	0,22	0,19	2	0,8
cash flow netto/(cizí zdroje-rezervy)					

Zdroj: vlastní tvorba

Pro cash flow rentabilitu vlastního kapitálu nelze stanovit ekonomicky přijatelnou hodnotu. Ve výše uvedené tabulce můžeme vidět, že v porovnání let 2008 a 2007 se o 28% zvýšila, ale naopak v dalším roce o 47% snížila. To zapříčinilo výrazné snížení peněžních prostředků v toce 2009.

Krytí dluhů z hlediska cash flow má k 31. 12. 2008 hodnotu 2. Je to způsobeno nízkým stavem peněžních prostředků k 31. 12. 2007 a jejich velkým nárůstem v dalším roce a vysokými cizími zdroji. K 31. 12. 2009 je tento index 0,8. V roce 2009 se opět snížily peněžní prostředky na přibližnou hodnotu jako v roce 2007 a snížili se i cizí zdroje na nejnižší úroveň z těchto tří let. Krajní hodnotu pro tento ukazatel si společnost stanoví sama, proto nemohu posoudit, zda je pro firmu vyhovující či nikoliv.

12.3 Analýza poměrových ukazatelů

12.3.1 Analýza zadluženosti

Tabulka č. 11 Analýza zadluženosti a finanční stability

Ukazatel	2007	2008	2009	08/07	09/08
koeficient samofinancování	31,92%	33,25%	44,96%	1,04	1,35
(vlastní kapitál/aktiva krát 100)					
ukazatel věřitelského rizika	68,08%	66,75%	55,04%	0,98	0,82
(cizí zdroje/aktiva krát 100)					
míra zadluženosti	212,45%	205,27%	124,30%	0,97	0,61
(cizí zdroje/vlastní kapitál krát 100)					
úrokové zatížení	39,69%	nelze	30,51%	X	X
(nákl. úroky/provoz. zisk krát 100)					
úrokové krytí	2,52	nelze	3,28	X	X
(provoz. zisk/nákl. úroky)					

Zdroj: vlastní tvorba

Hodnota koeficientu samofinancování se k 31. 12. 2008 snížila o 4% a v dalším roce stoupla o 35%. To bylo způsobeno snížením aktiv a mírným nárůstem vlastního kapitálu.

Ukazatel věřitelského rizika je velmi úzce spojen s koeficientem samofinancování. Jejich součtem v jednom roce dostaneme 100%.

Míra zadluženosti doplňuje koeficient samofinancování a ukazatel věřitelského rizika. Čím vyšší je samofinancování a čím nižší je věřitelské riziko, tím nižší je míra zadluženosti. Doporučuje se, aby tento ukazatel nepřesahoval 100%, protože cizí zdroje je nutné splatit. Společnost má vyšší hodnotu cizích zdrojů než vlastních, proto jsou tyto ukazatele dosti vysoké.

Úrokové zatížení je na velmi dobré úrovni. Teoreticky nesmí tento ukazatel přesáhnout 100%. V České republice se mezní hodnota uvádí 40%. Toto splňuje firma v roce 2007 i 2009. V roce 2008 nedosáhla provozního zisku, proto toto procento není uvedeno.

Úrokové krytí je obrácený ukazatel k úrokovému zatížení. Vyjadřuje, kolikrát jsou nákladové úroky kryty provozním ziskem.

12.3.2 Analýza likvidity

Tabulka č. 12 analýza likvidity za roky 2007- 2009

Ukazatel	2007	2008	2009	08/07	09/08
likvidita I. Stupně	0,13	0,24	0,2	1,85	0,83
(finanční majetek/kr. závazky)					
likvidita II. Stupně	0,96	0,62	0,69	0,65	1,11
(finanční majetek + kr. pohledávky/kr. závazky)					
likvidita III. Stupně	1,25	1,27	1,49	1,02	1,17
(oběžná aktiva/kr. závazky)					

Zdroj: vlastní tvorba

Optimální hodnoty se u likvidity I. stupně uvádějí mezi 0,2 – 0,6. K 31. 12. 2007 je tedy hodnota 0,13 mírně pod limitem. Je to způsobeno vysokou hodnotou krátkodobých závazků. K 31. 12. 2008 se již hodnota dostala do optimálního rozmezí a v tom zůstala i v dalším roce.

Hodnota ukazatele likvidity II. stupně by se optimálně měla pohybovat od 1 do 1,5. V roce 2007 je tedy téměř optimální, to znamená, že krátkodobé pohledávky spolu s finančním majetkem právě stačí na úhradu krátkodobých závazků. Avšak v dalším roce klesla od 35% a dostala se na úroveň 0,62. Bylo to způsobeno výrazným snížením krátkodobých pohledávek.

Likvidita III. stupně je optimální, pohybuje-li se v rozmezí 1,5 – 2,5. To společnost téměř splňuje.

12.3.3 Analýza aktivity

Tabulka č. 13 analýza aktivity za roky 2007 – 2009

Ukazatel	2007	2008	2009	08/07	09/08
rychlost obratu pohledávek (tržby/pohledávky)	6,13	10,16	7,22	1,66	0,71
doba obratu pohledávek (pohledávky/tržby krát 365) dni	59,57	35,92	50,58	0,60	1,41
rychlost obratu kr. závazků (provozní náklady/krátkodobé závazky)	3,31	3,89	3,54	1,18	0,91
doba splatnosti kr. závazků (kr. závazky/provozní náklady krát 365) dni	110,41	93,8	103,1	0,85	1,10

Zdroj: vlastní tvorba

Rychlost obratu pohledávek se v roce 2008 zvýšila o 66% a v dalším roce naopak klesla o 29%. Optimální hodnota se uvádí okolo 12, přičemž by neměla klesnout pod 4. Pod tuto hodnotu neklesl ukazatel ani v jednom roce.

Doba obratu pohledávek úzce souvisí s rychlostí obratu. Je to její obrácený ukazatel vyjádřený ve dnech.

Rychlost obratu závazků má téměř stagnující vývoj. V roce 2008 vzrostla o 18% a v dalším roce klesla o 9%.

Doba splatnosti krátkodobých závazků úzce souvisí s rychlostí obratu závazků. Je to její obrácená hodnota vyjádřená ve dnech.

12.3.4 Analýza rentability

Tabulka č. 14 analýza rentability za roky 2007 – 2009

Ukazatel	2007	2008	2009
rentabilita celkového kapitálu (čistý zisk/aktiva krát 100)	1,03%	0%	2,93%
rentabilita vlastního kapitálu (čistý zisk/vlastní kapitál krát 100)	3,26	0%	6,66%
rentabilita tržeb (čistý zisk/tržby krát 100)	0,49%	0%	1,56%
rentabilita nákladů (čistý zisk/náklady krát 100)	0,50%	0%	1,59%
nákladovost tržeb (náklady/tržby)	0,99%	1,00%	0,98%

Zdroj: vlastní tvorba

Bohužel v roce 2008 nebylo možné stanovit ukazatele spojené se ziskem, protože společnost nevykázala zisk, ale ztrátu.

V roce 2009 je tedy možno říct, že rentabilita celkového kapitálu vzrostla o 2,93%. Optimální hodnotu tohoto ukazatele nelze stanovit, nicméně by měl dosahovat

takové výše, aby pokryl placené úroky a ještě přinášel zisk. Tuto podmínku firma z těchto tří let v roce 2008 nesplnila.

Rentabilita vlastního kapitálu by měla dosahovat takových hodnot, alespoň jako je běžná úroková míra a zároveň by měla postačit na placení nákladových úroků z cizího kapitálu. Můžeme tedy vidět, že v roce 2009 se již společnost dostává z nepříznivého období.

Ukazatel rentability tržeb vyjadřuje schopnost podniku transformovat výrobky na hotové peníze. I tyto hodnoty nejsou moc dobré, společnost vykazuje nízký čistý zisk.

Za optimální se ukazatel rentability nákladů považuje, pokud je nad 10%, což společnosti opět nesplnila.

12. 4 Zhodnocení celkové finanční situace podniku

Výsledkem finanční analýzy by mělo být celkové zhodnocení finanční situace podniku. Pro celkové hodnocení je třeba vzít v úvahu dílčí výsledky jednotlivých ukazatelů v kontextu jejich vzájemného propojení a ovlivňování. Jde o složitou záležitost, která vyžaduje zkušenost.

12. 4. 1 Bankrotní model

Cílem bankrotních modelů je předpovědět, zda v blízké budoucnosti firmě nehrozí bankrot. Nejpoužívanější bankrotní model je Altmanův model (Z-skóre). Je založený na poměrových ukazatelích, jejichž úkolem je odhad budoucí finanční pozice. Pokud je Z hodnota vyšší než 2,99, má firma uspokojivou finanční situaci. Pokud je v rozmezí 1,81 – 2,99, má nevyhraněnou finanční situaci, nachází se v tzv. šedé zóně a v případě nižší hodnoty než je 1,81, má firma silné finanční problémy. Z-skóre se vypočítá podle následující rovnice:

$$Z = 1,2 x_1 + 1,4 x_2 + 3,3 x_3 + 0,6 x_4 + 1,0 x_5$$

Tabulka č. 15 Altmanův model

	2007	2008	2009
x1	0,79	0,79	0,78
x2	0,21	0,24	0,28
x3	0,01	-0,03	0,03
x4	0,59	1,11	0,97
x5	2,10	2,41	1,88

Zdroj: vlastní tvorba

$$Z_{2007} = 3,73$$

$$Z_{2008} = 4,28$$

$$Z_{2009} = 3,87$$

Podle těchto čísel je vidět, že společnost TSE je ve velmi dobré finanční situaci. Ve všech třech porovnávaných letech se ukazatel vyskytuje nad 2,99.

13 Další rozvoj podniku - Podnikatelský záměr

13.1 Vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů společnosti TSE

Společnost TSE každoročně sestavuje plán odborných a povinných školení zaměstnanců a realizuje jej s využitím externích i interních lektorů a trenérů. Pro současnou potřebu zvyšování nároků na kvalitu, produktivitu a přidanou hodnotu jsou minulé způsoby získávání kvalifikace nedostatečné. Strategií podniku pro další období je intenzivní a účinné zaměření na lidské zdroje – odborný růst a motivace. Pro zvyšování vzdělanosti zaměstnanců chce TSE vytvořit vhodnější podmínky: Zrekonstruovat málo využívané prostory ve třech budovách areálu společnosti TSE a v nich vybudovat 2 školicí střediska a 1 učebnu dovedností, vybavit vše vhodnou technikou a pomůckami a tím vytvořit předpoklady pro nastavení uceleného a účinného systému vzdělávání zaměstnanců. Lektori, školitelé a výcvikovní pracovníci budou nejen ze spolupracujících odborných škol, ale zejména z vlastního týmu školitelů a trenérů, kteří k tomuto účelu budou vyškoleni hned v počáteční fázi činnosti školicích středisek. Předpoklad je, že přidanou hodnotou projektu bude pro podnik zvýšení vzdělanosti zaměstnanců, promítající se jak v kvalitě práce, tak v samotné produktivitě práce. Samozřejmě že snahou podniku je motivovat zaměstnance k tomu, aby své zvýšené schopnosti mohli uplatňovat především v zájmu podniku.

13.1.1 Rozpočet projektu

Inženýrská činnost – znalecký posudek statika	16 000
Stavební úpravy celkem	334 000
Stroje a vybavení celkem	250 000
Počítač a sítě celkem	204 500
<u>Software</u>	<u>85 500</u>
CELKEM rozpočet	890 000 Kč
Z toho dotace 46% tj. 409.000 Kč	

13.1.2 SWOT analýza

Silné stránky

- schopný a zkušený konstrukční tým
- velká odhodlanost pro realizaci

Slabé stránky

- vyšší náklady

Příležitosti

- rozvoj vzdělanosti zaměstnanců
- zvýšení prestiže firmy
- možnost příjmu obtížnějších zakázek

Ohrožení

- neschválení projektu pro dotaci

14 Závěr

Finanční analýza posuzuje stav a vývoj financí, čímž se snaží na základě minulosti predikovat vývoj do budoucnosti. Slouží především pro posuzování finanční důvěryhodnosti podniku. Jejím výsledkem zpravidla nebyvají jednoznačná tvrzení, ale pouze alternativní tvrzení, která mohou nastat s určitou pravděpodobností. Finanční analýza tedy není cílem, ale je jen přípravou pro rozhodování o budoucím zaměření se a vývoji podniku.

V praxi finanční analýza znamená, že se jedná o analýzu činností, v nichž primární úlohu hrají finance či peníze a čas. Cílem takovéto analýzy je odhalit silné a slabé stránky firmy, zjistit její výkonnost a získané informace vyhodnotit tak, aby se z provedené finanční analýzy stal jeden z nástrojů sloužící k řízení podniku, jak již bylo zmíněno.

Nejdůležitější však v první řadě je, definovat účel, tedy pro koho je zpracovávána a jak se bude nakládat s výsledky. Na základě této informace se sbírají potřebná data např. zaměření podniku, konkurenti, zákazníci, dodavatelé, zaměstnanci a hlavně účetní výkazy. Musí se také stanovit metody a postupy. Každá firma potřebuje údaje z finanční analýzy v jiném rozsahu a hloubce zpracování. Dále také může podnik pro objektivní hodnocení zjistit dosažené hodnoty ukazatelů u podobných konkurenčních podniků nebo v rámci odvětví. V posledním bodě je stanovena hodnota ukazatele pro celkové hodnocení podniku.

Cílem této bakalářské práce bylo vypočítat ukazatele finanční analýzy a zhodnotit tzv. finanční zdraví podniku.

Podle slovního nebo i číselného vyhodnocení ukazatelů pod každou tabulkou je vidět, že se ve většině případů střídají lepší a horší výsledky.

Doporučené hodnoty některých ukazatelů jsou stanoveny, jiné si musí firma vytvořit sama na základě, např. jejího zaměření. Někdy byly tyto doporučené hodnoty dodrženy, někdy méně, ale významně se neliší. V roce 2007 se sice firma potýkala s tzv. „horším obdobím“, ale již o rok později, tedy v roce 2008 a nadále v roce 2009 se situace zlepšuje a věřím, že bude nadále příznivější. Z Altmanova bankrotního modelu, který rozděluje výsledné hodnoty na tři skupiny, je vidět, že horší výsledek u některého

z ukazatelů, ať už poměrových, tokových nebo absolutních, ještě neznamena, že je firma v krachu. Posuzují pouze část hodnot společnosti. Altmanův model neboli Z-skóre, ukazuje jaké je finanční zdraví podniku jako celku. V případě finanční analýzy společnosti TSE, jsou hodnoty bankrotního modelu ve všech třech posuzovaných letech 2007 – 2009 výborné. Vždy se vyskytují nad hodnotou 2,99, která je hraniční pro velmi dobré finanční zdraví a tzv. šedou zónou. Je to především zásluhou výborné práce managementu společnosti TSE a samozřejmě i dobrého plánování na základě vyhodnocení finanční analýzy, kterou si firma pro vlastní účely zpracovává. Závěry pro budoucí vývoj uskutečňuje i například z již uskutečněných investic a projektů, které prozkoumává a posuzuje jejich úspěšnost.

Firma TSE se pokouší, v rámci své podnikatelské strategie a odpovídajícího finančního plánu, rozvíjet své podnikatelské aktivity především do zahraničí. V tomto směru si vede velice dobře. Její export se stále zvyšuje. Tímto stoupá její tržní hodnota a prestiž jak na českém trhu tak i zahraničním a hlavně tím k sobě láká více zákazníků, které potřebuje. Snaží se také pečlivě starat o své zaměstnance, kteří jí dělají obrázek na veřejnosti. Připravila pro mě, podnikatelský záměr na vybudování školicího střediska přímo ve firmě.

Finanční analýza zajišťuje zpětnou vazbu mezi předpokládaným efektem rozhodnutí a skutečností. Avšak za finančně zdravý podnik lze považovat ten, který je schopen naplňovat své cíle a smysl své existence, což společnost TSE splňuje.

15 Souhrn, Summary

Souhrn

Cílem mé práce bakalářské práce je vypracování finanční analýzy vybrané společnosti. Nejprve bylo nutné charakterizovat účetní výkazy – rozvahu, výkaz zisku a ztráty neboli výsledovku a pohyb peněžních toků neboli cash flow. V této práci jsou zmíněny a popsány položky těchto dokumentů a také základní informace o finanční analýze.

Praktická část je již věnována konkrétním ukazatelům finanční analýzy. Celkové hodnocení finančního zdraví podniku je vytvořeno pomocí Altmanova bankrotního modelu. Je zde také podrobně popsán investiční záměr společnosti na nové školicí středisko, které chce firma vybudovat přímo v místě sídla. Tento záměr je zde popsán i v číslech a pomocí SWOT analýzy.

Klíčová slova

Účetní výkazy, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz o peněžních tocích, finanční analýza, účetnictví

Summary

The objective of my bachelor thesis is development of financial analysis of the selected company. It was first necessary to characterize the financial statements - balance sheet, profit and loss account or income and cash flow streams or cash flow. In this work are mentioned and discussed items such documents and basic information on financial analysis.

The practical part is devoted to specific indicators of financial analysis. The total assessment of its financial health is created by Altman bankrotního model. It also describes in detail the investment plan of the new training center, which the company wants to build on-site office. This plan is described by the figures and using SWOT analysis.

Keywords

Financial statements, balance sheet, income statement, statement of cash flows, financial analysis, accounting

16 Seznam použité literatury

Ryneš, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2009., Olomouc: Anag, 2009. 975 s. ISBN 978-80-7263-503-0

Paseková, M. Účetní výkazy v praxi. Praha: Kernberg Publishing, 2007. 212 s. ISBN 978-80-903962-6-5

Dušek, J. Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech snadno a rychle. Praha: Grada Publishing, 2008. 180 s. ISBN 978-80-247-2386-0

Knápková, A., Pavelková, D. Finanční analýza. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4

Marek, P. a kol. Studijní průvodce financemi podniku. Praha: Ekopress, 2006. 624 s. ISBN 80-86119-37-8

17 Seznam obrázků a tabulek

17.1 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 vzájemná provázanost účetních výkazů

Obrázek č. 2 Vztahy mezi aktivy a pasivy

17.2 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Schéma struktury rozvahy pro podnikatele

Tabulka č. 2: Schematické znázornění zjednodušené rozvahy

Tabulka č. 3: Schéma vertikální formy výkazu zisku a ztráty

Tabulka č. 4: Výkaz zisku a ztráty

Tabulka č. 5 Zobrazení výsledku hospodaření v rozvaze

Tabulka č. 6 Horizontální a vertikální analýza aktiv za roky 2007 - 2009 (tis. Kč.)

Tabulka č. 7 Horizontální a vertikální analýza pasiv za roky 2007 – 2009 (tis. Kč)

Tabulka č. 8 Horizontální a vertikální analýza nákladů a výnosů (tis. Kč)

Tabulka č. 9 Cash flow za roky 2007 – 2009 (tis. Kč)

Tabulka č. 10 analýza tokových ukazatelů za roky 2007 – 2009

Tabulka č. 11 Analýza zadluženosti a finanční stability

Tabulka č. 12 analýza likvidity za roky 2007- 2009

Tabulka č. 13 analýza aktivity za roky 2007 – 2009

Tabulka č. 14 analýza rentability za roky 2007 – 2009

Tabulka č. 15 Altmanův model